

Ανακοίνωση - 16.12.2019

Οι τρεις μεγάλες προκλήσεις του νέου ΕΣΕΚ

Σχόλια του Green Tank στη δημόσια διαβούλευση για το νέο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ)

Την Παρασκευή 13 Δεκεμβρίου ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της Επιτροπής ΕΣΕΚ στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι υπουργείων, φορείς του κλάδου της ενέργειας και ΜΚΟ, μεταξύ των οποίων και το Green Tank. Παρά το ασφυκτικό χρονοδιάγραμμα, οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους τόσο στις τρεις παραγωγικές συνεδριάσεις της Επιτροπής όσο και σε γραπτά σχόλια που κατατέθηκαν στο προσχέδιο του ΕΣΕΚ πριν την έναρξη της δημόσιας διαβούλευσης, στην οποία το Green Tank κατέθεσε επίσης [αναλυτικά σχόλια](#).

Το νέο ΕΣΕΚ θέτει σαφώς πιο φιλόδοξους στόχους σε σχέση με το προηγούμενο, τόσο στη διεύθυνση των ΑΠΕ και την εξοικονόμηση ενέργειας όσο και στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Η αναμφισβήτητα μεγαλύτερη τομή του νέου ΕΣΕΚ είναι η απόφαση για **πλήρη απεξάρτηση από τον λιγνίτη ως το 2028**. Με βάση μάλιστα τα αναλυτικά στοιχεία που παρατίθενται για τη χρονική εξέλιξη της υλοποίησης αυτής της απόφασης, η λιγνιτική παραγωγή θα μειωθεί κατακόρυφα ως το 2022, περίπου στο ένα τρίτο της παραγωγής του 2018, έτος που μαζί με το 2016 αποτέλεσαν ιστορικά χαμηλά για τον λιγνίτη στην Ελλάδα. Άρα συζητάμε για ένα πολύ εμπροσθοβαρές χρονοδιάγραμμα απολιγνιτοποίησης.

Σε κοινωνικό επίπεδο η μεγαλύτερη πρόκληση που σχετίζεται με την απόφαση της απολιγνιτοποίησης είναι ο **επαναπροσανατολισμός των τοπικών οικονομιών στις λιγνιτικές περιοχές της χώρας σε βιώσιμη κατεύθυνση**. Η απειλή που προκύπτει από το φιλόδοξο και εμπροσθοβαρές χρονοδιάγραμμα μείωσης της λιγνιτικής παραγωγής είναι αυτή της βίαιης μετάβασης για την Κοζάνη, τη Φλώρινα και την Αρκαδία. Είναι κάτι που πρέπει να αποφευχθεί πάση θυσία καθώς ως κοινωνία οφείλουμε να στηρίξουμε με κάθε τρόπο τις περιοχές που για δεκαετίες θυσιάζονταν για να τροφοδοτούν την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Το πρόβλημα δεν λύνεται με τα προγράμματα συνταξιοδότησης και εθελούσιας εξόδου των νυν εργαζομένων καθώς η λιγνιτική δραστηριότητα έχει πολύ σημαντικές πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στην υπόλοιπη οικονομία. Χρόνος για χάσιμο δεν υπάρχει. Η κυβέρνηση πρέπει άμεσα να θεσπίσει Επιτροπή **Δίκαιης Μετάβασης** με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων υπουργείων και φορέων όχι μόνο σε τοπικό αλλά και σε εθνικό επίπεδο. Η Επιτροπή, με την τεχνική υποστήριξη της ομάδας της Παγκόσμιας Τράπεζας που εργάζεται στη Δυτική Μακεδονία από το 2018, πρέπει να καταλήξει σε ένα ολοκληρωμένο και μακροπρόθεσμο σχέδιο δράσης. Παράλληλα η κυβέρνηση πρέπει να εξασφαλίσει πόρους από το νεοσύστατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης οι

οποίοι θα συμπληρώσουν τους εθνικούς πόρους από τη δημοπράτηση δικαιωμάτων CO₂. Για τους τελευταίους πρέπει να υπάρξει ξεκάθαρη δέσμευση ότι θα συνεχίσουν να υπάρχουν και στην επόμενη φάση (2021-2030) του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών.

Σε εθνικό επίπεδο, το στοίχημα είναι η ενέργεια που θα χαθεί από τη λιγνιτική παραγωγή να προέλθει από **Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας σε συνδυασμό με τεχνολογίες αποθήκευσης ενέργειας**. Δυστυχώς το νέο ΕΣΕΚ επιλέγει το φυσικό αέριο να υποκαταστήσει το μεγαλύτερο μέρος της λιγνιτικής παραγωγής. Ωστόσο, υπάρχουν έργα αντλησιοταμίευσης ή/και μετατροπής λιγνιτικών μονάδων σε συστήματα αποθήκευσης ενέργειας που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα και τα οποία σε συνδυασμό με μια εμπροσθοβαρή ανάπτυξη ΑΠΕ, να καλύψουν τα κενά ισχύος που θα προκύψουν από την απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων.

Η τρίτη μεγάλη πρόκληση για την επιτυχία ή μη του νέου ΕΣΕΚ είναι η ταχύτητα με την οποία θα διεισδύσουν οι ΑΠΕ στο ενεργειακό μίγμα της χώρας, Πέρα από την απαραίτητη απλοποίηση των αδειοδοτικών διαδικασιών, κομβικό είναι το ζήτημα του **νέου χωροταξικού των ΑΠΕ**. Είναι απολύτως απαραίτητο η ανάπτυξη των ΑΠΕ να λάβει χώρα με γνώμονα την προστασία της μοναδικής βιοποικιλότητας της χώρας μας και δη της ορνιθοπανίδας. Για τον λόγο αυτό πρέπει να επισπευσθεί η εκπόνηση του ειδικού χωροταξικού με συμμετοχή τόσο ειδικών επιστημόνων από όλους τους σχετιζόμενους επιστημονικούς κλάδους όσο και περιβαλλοντικών οργανώσεων.

Η εποχή των ορυκτών καυσίμων τελείωσε όπως δείχνει τόσο η νέα Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία όσο και η πρόσφατη ιστορική απόφαση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων να σταματήσει τη χρηματοδότηση υποδομών ορυκτών καυσίμων, συμπεριλαμβανομένων και αυτών του φυσικού αερίου ως το 2021.

Το νέο ΕΣΕΚ αποτελεί ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση αλλά εξακολουθεί να στηρίζεται πολύ στα ορυκτά καύσιμα επιτυγχάνοντας το 2030 μείωση 42% στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, τη στιγμή που η Ευρώπη ετοιμάζεται να θεσπίσει στόχο μείωσης για το 2030 50-55% με ορίζοντα την επίτευξη πλήρους κλιματικής ουδετερότητας ως το 2050.

Η Ελλάδα μπορεί και πρέπει να συμμετέχει στην νέα εποχή που ανατέλλει στην Ευρώπη.

Σημειώσεις:

Μπορείτε να διαβάσετε τα αναλυτικά σχόλια που κατέθεσε το Green Tank στη δημόσια διαβούλευση [εδώ: https://bit.ly/2stxOxs](https://bit.ly/2stxOxs)

Για περισσότερες πληροφορίες: Ιόλη Χριστοπούλου, The Green Tank, 210-7233384, 6937-935031
info@thegreentank.gr